

wording daad, welks daad onwederstreeflijk en onuitdelgbaar is....”

Maar al worden er heden geen werken voortgebracht gelijk aan die uit de heldentijdperken, toch herkennen wij met dankbaarheid in het werk van een Colenbrander de werking van een geest daarmede verwant. In zijn tapijten voert hij onze gedachten op nieuwe wegen, in zijn compositiën en kleur klinkt een nieuw geluid, en zijn gevonden kleurtegenstelling heeft een persoonlijk en ongewoon karakter. Nog herinner ik mij de wanhoop der lithografen, die voor hem drukten den omslag van een kunsttijdschrift in blauw en geel — maar wélk een geel en wélk een blauw! Die kleuren waren van een nuance, die zij niet kenden, en die ik later weervond in een vijftiende-eeuwsche tegelmozaïekrand uit Delhi.

Al het werk van Colenbrander is zoo van een uiterste overwogenheid en vooral in de kleur zoekt hij in de geheimzinnige nuanceering de verborgen harmoniën en volgt daarbij een spoor, dat niemand heden betreedt.

Een tapijt „artijok” 2 bijv. is van een warm olijfgrijs groen en gedempt grijs wit. Het lichte ornament staat in het midden als een vorstelijk wapen beheerschend het geheele veld, het rafelt uit in lichte draden naar alle kanten, aan de vier hoeken het meest en in het midden vaster. De donkere ondergrond vormt figuren in het middenstuk en zijn door lijnfiguren verbonden, alleen in het midden is het grijswit effen, overigens doorwerkt met stippen, lijnen en vlakken. De verrassende compositie houdt de aandacht vast, wekt nieuwe verlangens en opent vergezichten.

Dit is de groote waarde van een goed ontwerp; probeer uw namaak Smirnasch tapijt lang aan te zien, ge gaat walgen.

Bestudeer uw nieuwekunsttapijt, het

verveelt. Zie het werk van namakers van Colenbrander, het wekt tegenzin en wrevel. Al dat werk is waardeloos en onnut, omdat het niets te zeggen heeft en slechts napraat.

Wie een tapijt wenscht van hooge innerlijke waarde, dat het oog boeit en den geest verrukt, vrage het ontwerp aan Colenbrander zelf; hij leeft en werkt nog.

Naast Colenbrander als versierder van vazen, pullen en schotels, naast Colenbrander als tapijtontwerper, zouden wij hem nog in een andere kwaliteit kunnen waardeeren n.l. in die van interieur-kunstenaar. *)

En dan mogen wij het zeker betreuren, dat hij hierin niet verder is doorgegaan, want hij zou een heilzamen invloed op de „moderne woninginrichtingen” uitgeoefend hebben.

De enkele opdrachten, die hem in staat stelden een interieur geheel naar zijn inzichten te doen uitvoeren — zoowel de betimmering als de wandbekleding, het tapijt als de plafondbeschildering en de glas-in-lood vensters te ontwerpen — getuigen van een zeer delicaat geest, van een grooten rijkdom van vormen. Het is dan ook geen wonder, dat in een dergelijk interieur een chineesch meubeltje, een perzisch lampje zich geheel op hun plaats voelen, dat zij volkomen harmonieeren met de omgeving.

Als wij zien wat hij, in zijn Haagschen tijd, voor enkele kunstvrienden maakte, dan is het ons onbegrijpelijk, dat toen niet meerderen van zijn talent profiteerden — óf zou hij zijn tijd zoover vooruit zijn geweest, dat men hem nu pas leert begrijpen en waardeeren? Dit inderdaad is gewoonlijk het lot van groote kunstenaars.

*) Volledigheidshalve hebben wij niet alleen Colenbranders aardewerk en tapijten, maar ook enkele door hem ontworpen interieurs afgebeeld, en waar de schrijver van dit artikel deze niet uit eigen aanschouwing kende, ze met een enkel woord toegelicht.